

U S T A W A

z dnia

o rządowym systemie koordynacji spraw związanych z członkostwem Rzeczypospolitej
Polskiej w Unii Europejskiej¹⁾

Art. 1.

Ustawa określa zasady współpracy członków Rady Ministrów oraz innych organów administracji rządowej w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

Art. 2.

1. Tworzy się Komitet do Spraw Europejskich, zwany dalej „Komitetem”.

2. W skład Komitetu wchodzi:

- 1) Przewodniczący Komitetu – minister właściwy do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, reprezentowany przez Sekretarza Europejskiego będącego sekretarzem stanu w urzędzie obsługującym tego ministra;
- 2) członkowie:
 - a) ministrowie, których szczegółowy zakres działania określają przepisy wydane na podstawie art. 33 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199, z późn. zm.²⁾), reprezentowani przez sekretarza stanu albo podsekretarza stanu, z zastrzeżeniem ust. 4,
 - b) Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów albo wyznaczony przez niego sekretarz stanu lub podsekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

3. Prezes Rady Ministrów przewodniczy posiedzeniom Komitetu, ilekroć bierze w nim udział. W takim przypadku Przewodniczący Komitetu uczestniczy w posiedzeniu jako członek.

4. W każdym czasie w pracach Komitetu może bezpośrednio brać udział minister.

5. W posiedzeniach Komitetu stale lub doraźnie uczestniczą, bez prawa udziału w podejmowaniu rozstrzygnięć, przedstawiciele organów administracji rządowej oraz osoby

zaproszone przez Przewodniczącego Komitetu, jeżeli uzna on ich udział w posiedzeniu za niezbędny do wykonywania powierzonych im zadań albo do obsługi prac Komitetu.

Art. 3.

1. Rada Ministrów może upoważnić Komitet do:

- 1) rozpatrywania i rozstrzygania w zakresie:
 - a) stanowisk dotyczących dokumentów Unii Europejskiej podlegających konsultacjom z państwami członkowskimi oraz ich ocen sformułowanych przez właściwe instytucje lub inne organy Unii Europejskiej,
 - b) przygotowania organów administracji rządowej do zadań wynikających z członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej,
 - c) informowania społeczeństwa o procesach integracji europejskiej i członkostwie Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej,
 - d) instrukcji na posiedzenia i sprawozdań z posiedzeń Rady Unii Europejskiej, w tym posiedzeń nieformalnych, Komitetu Stałych Przedstawicieli oraz informacji w sprawie stanowisk na posiedzenia i informacji o przebiegu posiedzeń Rady Europejskiej, w tym posiedzeń nieformalnych,
 - e) projektów inicjatyw i stanowisk w sprawach związanych z funkcjonowaniem, polityką i reformami Unii Europejskiej,
 - f) założeń do stanowisk Rzeczypospolitej Polskiej w postępowaniach przed organami sądowymi Unii Europejskiej oraz w postępowaniach w sprawie naruszenia przez Rzeczpospolitą Polską prawa wspólnotowego,
 - g) informacji na temat wykorzystania przez Rzeczpospolitą Polską mechanizmów wsparcia finansowego Unii Europejskiej i państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA),
 - h) dokumentów związanych z koordynacją wdrażania prawa Unii Europejskiej do polskiego porządku prawnego,
 - i) współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, określonych w odrębnych przepisach;
- 2) uzgadniania projektów dokumentów rządowych zawierających:
 - a) stanowiska Rzeczypospolitej Polskiej wobec projektów umów międzynarodowych ustanawiających Wspólnoty Europejskie oraz Unię Europejską, lub określających zasady ich działania,

- b) stanowiska Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiane w Radzie Europejskiej,
- c) skargi kierowane w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej do organów sądowych Unii Europejskiej,
- d) strategię działania Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Unii Europejskiej,
- e) projekty rocznych planów priorytetów Rzeczypospolitej Polskiej wynikających albo związanych z uczestnictwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

2. Rada Ministrów może upoważnić Komitet do rozpatrywania, uzgadniania i rozstrzygania spraw innych niż wymienione w ust. 1, związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

3. W przypadku gdy Rada Ministrów nie upoważni Komitetu w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej określonych w ust. 1 i 2, rozpatrywanie, rozstrzyganie i uzgadnianie tych spraw następuje na zasadach i w trybie określonym w regulaminie pracy Rady Ministrów.

Art. 4.

- 1. Przewodniczący Komitetu kieruje pracą Komitetu.
- 2. Przewodniczący Komitetu może, z własnej inicjatywy lub na wniosek członka Komitetu, tworzyć zespoły robocze, określając ich skład, zakres zadań oraz tryb i harmonogram prac.

Art. 5.

- 1. Posiedzenia Komitetu odbywają się przy obecności co najmniej połowy jego składu.
- 2. Rozstrzygnięcia Komitetu zapadają w drodze uzgodnienia. W przypadku braku takiego uzgodnienia, Przewodniczący Komitetu, w porozumieniu z członkiem Komitetu właściwym ze względu na przedmiot sprawy, sporządza protokół rozbieżności, który podlega rozpatrzeniu przez Radę Ministrów.

Art. 6.

Szczegółowe zasady i tryb działania Komitetu określa regulamin uchwalony przez Komitet i zatwierdzony przez Radę Ministrów.

Art. 7.

- 1. Komitet przyjmuje plan pracy Komitetu i przedstawia Radzie Ministrów do zatwierdzenia.

2. Przewodniczący Komitetu przedstawia Radzie Ministrów półroczne sprawozdania z realizacji planu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 8.

Obsługę Komitetu zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

Art. 9.

W ustawie z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. Nr 20, poz. 101, z późn. zm.³⁾) w art. 2 w pkt 4 skreśla się wyrazy „Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej”.

Art. 10.

W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 59, poz. 609, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2005 r. Nr 143, poz. 1204) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 w ust. 2 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) środki przekazane przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, określone w art. 20 ust. 1,”;

2) w art. 20 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej może przekazać Korporacji, na wydzielone rachunki, środki uzyskane z Unii Europejskiej lub z innych źródeł na wspieranie eksportu do krajów nienależących do OECD, z przeznaczeniem na finansowanie przedsięwzięć eksportowych.”.

Art. 11.

W ustawie z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199, z późn. zm.²⁾) w art. 14c pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) współdziała z ministrem właściwym do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej w sprawie harmonizacji prawa polskiego z wymogami prawa Wspólnot Europejskich;”.

Art. 12.

W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Kierowanie działami administracji rządowej, o których mowa w art. 5 pkt 8 i 27, powierza się jednemu ministrowi.”;

2) w art. 5 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej;”;

3) w art. 8 w ust. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) współpracę w tworzeniu Wspólnej Taryfy Celnej;”;

4) w art. 9 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Dział gospodarka obejmuje sprawy gospodarki, w tym konkurencyjności gospodarki, współpracy gospodarczej z zagranicą, energetyki, oceny zgodności, miar i probiernictwa, własności przemysłowej, innowacyjności, działalności gospodarczej, promocji gospodarki polskiej w kraju i za granicą oraz współpracy z organizacjami samorządu gospodarczego.

2. Do ministra właściwego do spraw gospodarki należą w szczególności sprawy:

- 1) kształtowania warunków podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej;
- 2) podejmowania działań sprzyjających wzrostowi konkurencyjności oraz innowacyjności gospodarki polskiej;
- 3) formułowania założeń współpracy gospodarczej z zagranicą;
- 4) współpracy z organizacjami międzynarodowymi o charakterze gospodarczym oraz prowadzenia działań w zakresie kształtowania i realizacji zasad wymiany handlowej Unii Europejskiej z krajami trzecimi, w tym w szczególności w ramach wspólnej polityki handlowej Unii Europejskiej;
- 5) promocji gospodarki, w tym wspierania rozwoju eksportu i inwestycji polskich poza granicami kraju oraz wspierania napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych;
- 6) nadzoru nad świadczeniem usług związanych z podpisem elektronicznym w rozumieniu przepisów o podpisie elektronicznym;
- 7) funkcjonowania krajowych systemów energetycznych, z uwzględnieniem zasad racjonalnej gospodarki i potrzeb bezpieczeństwa energetycznego kraju;
- 8) działalności związanej z wykorzystaniem energii atomowej na potrzeby społeczno-gospodarcze kraju;

- 9) kontroli obrotu z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa w związku z porozumieniami i zobowiązaniami międzynarodowymi;
- 10) wprowadzania środków administrowania obrotem z zagranicą towarami i usługami, a także sprawy przywozu i wywozu technologii.”;

5) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Art. 13. 1. Dział członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej obejmuje sprawy:

- 1) udziału organów administracji rządowej w pracach organów Unii Europejskiej;
- 2) działalności informacyjnej i edukacyjnej służącej rozpowszechnianiu wiedzy o integracji europejskiej, zasadach funkcjonowania Unii Europejskiej i polityce Rady Ministrów w tej dziedzinie;
- 3) zgodności polskiego systemu prawnego z prawem Unii Europejskiej oraz ochrony interesów Rzeczypospolitej Polskiej w postępowaniach przed organami sądowymi Unii Europejskiej i Trybunałem Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
- 4) przygotowania organów administracji rządowej do wykonywania zadań wynikających z członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej;
- 5) zatrudnienia obywateli polskich w instytucjach Unii Europejskiej.

2. Minister właściwy do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, w zakresie spraw, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w szczególności opracowuje strategię polityki Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Unii Europejskiej, a także inicjuje, opracowuje lub opiniuje pod względem zgodności z tą strategią dokumenty rządowe związane z udziałem w pracach organów Unii Europejskiej.

3. Minister właściwy do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, w zakresie spraw, o których mowa w ust. 1 pkt 3, w szczególności koordynuje proces wdrażania prawa Unii Europejskiej do polskiego porządku prawnego, przedstawia Radzie Ministrów opinie o zgodności z tym prawem rządowych projektów aktów prawa powszechnie obowiązującego oraz projektów umów międzynarodowych, jak również zapewnia, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych, reprezentację Rzeczypospolitej Polskiej w postępowaniach przed organami sądowymi Unii Europejskiej i Trybunałem Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).”;

6) art. 32 otrzymuje brzmienie:

„Art. 32. 1. Dział sprawy zagraniczne obejmuje sprawy:

- 1) stosunków Rzeczypospolitej Polskiej z innymi państwami i organizacjami międzynarodowymi;
- 2) reprezentowania i ochrony interesów Rzeczypospolitej Polskiej za granicą, w tym także przed sądami i trybunałami międzynarodowymi, z zastrzeżeniem art. 13 ust. 1 pkt 3;
- 3) zapewnienia spójności i jednolitości polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) ochrony interesów obywateli polskich i polskich osób prawnych za granicą oraz współpracy i wspierania za granicą obywateli polskich oraz zamieszkałych tam Polaków, a także polonijnych instytucji kulturalnych i oświatowych;
- 5) międzynarodowej współpracy na rzecz rozwoju i pomocy humanitarnej;
- 6) kształtowania międzynarodowego wizerunku Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) dyplomacji publicznej i kulturalnej, a także wspierania działań promujących polską gospodarkę, kulturę, język, turystykę, technikę i naukę realizowanych w ramach innych działów.

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych, w zakresie spraw określonych w ust. 1 pkt 3, koordynuje działalność organów administracji rządowej oraz podległych im jednostek, przez:

- 1) coroczne opracowywanie, uzgadnianie i wnoszenie do rozpatrzenia przez Radę Ministrów dokumentu rządowego określającego kierunki i cele polskiej polityki zagranicznej oraz promocji interesów Rzeczypospolitej Polskiej na następny rok, a także opracowywanie i przedkładanie Radzie Ministrów wieloletnich strategii w zakresie spraw zagranicznych;
- 2) opiniowanie pod względem zgodności z dokumentem, o którym mowa w pkt 1, i przedkładanie Prezesowi Rady Ministrów opinii na temat rocznych i wieloletnich planów współpracy zagranicznej ministrów;
- 3) współuczestniczenie w istotnych dla interesów Rzeczypospolitej Polskiej relacjach międzynarodowych.

3. Rada Ministrów, nie później niż do dnia 20 grudnia każdego roku, przyjmuje dokument, o którym mowa w ust. 2 pkt 1; na jego podstawie minister właściwy do spraw zagranicznych przedstawia Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej informację o zadaniach polskiej polityki zagranicznej.

4. Minister właściwy do spraw zagranicznych ustala organizację i kieruje działalnością polskich placówek zagranicznych, w rozumieniu przepisów o służbie zagranicznej.”;

7) w art. 38:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister kierujący działem administracji rządowej podejmuje w odniesieniu do tego działu czynności w zakresie współpracy z zagranicą we współpracy z ministrem właściwym do spraw zagranicznych, a w zakresie członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej we współpracy z ministrem właściwym do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Ministrowie w zakresie kierowanych przez nich działów administracji rządowej opracowują roczne i wieloletnie plany współpracy zagranicznej.”.

Art. 13.

W ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program dla Odry – 2006” (Dz. U. Nr 98, poz. 1067 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 216, poz. 1827 oraz z 2008 r. Nr 220, poz. 1427) w art. 5 w ust. 2:

1) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) po jednym przedstawicielu ministrów właściwych do spraw: gospodarki wodnej, finansów publicznych, administracji publicznej, członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, rozwoju wsi, rozwoju regionalnego, gospodarki, transportu, gospodarki morskiej i środowiska,”;

2) uchyla się pkt 3.

Art. 14.

W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. Nr 128, poz. 1403, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. 1. W skład służby zagranicznej wchodzi:

- 1) członkowie korpusu służby cywilnej zatrudnieni w ministerstwie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych;
- 2) niebędące członkami korpusu służby cywilnej osoby zatrudnione w służbie zagranicznej;

- 3) pełnomocni przedstawiciele Rzeczypospolitej Polskiej w innym państwie lub przy organizacji międzynarodowej;
- 4) członkowie służby zagranicznej przeniesieni na stanowiska w komórkach organizacyjnych ministerstwa, zapewniających obsługę zadań ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

2. W skład służby zagranicznej nie wchodzi:

- 1) członkowie korpusu służby cywilnej zatrudnieni w ministerstwie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, w komórkach organizacyjnych zapewniających obsługę zadań ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej;
- 2) osoby zatrudnione w placówce zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy o pracę zawartej zgodnie z prawem państwa przyjmującego;
- 3) osoby zatrudnione w placówce zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony – wykonywania funkcji na placówce przez członka rodziny – chyba że są one członkami korpusu służby cywilnej;
- 4) konsul honorowy, o którym mowa w ustawie określonej w art. 4 pkt 3.”;

2) w art. 5 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Z zastrzeżeniem art. 2 ust. 1 pkt 4 służba zagraniczna nie działa w komórkach organizacyjnych ministerstwa, zapewniających obsługę zadań ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.”;

3) w art. 6 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Dyrektor generalny służby zagranicznej wykonuje zadania dyrektora generalnego urzędu wobec członków służby zagranicznej oraz członków korpusu służby cywilnej, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 1 i 3;”;

4) po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:

„Art. 24a. Członek służby zagranicznej może być przeniesiony na stanowisko w komórce organizacyjnej ministerstwa zapewniającej obsługę zadań ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.”.

Art. 15.

W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206, z późn. zm.⁶⁾) w art. 39 w ust. 4 w pkt 1 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.”.

Art. 16.

1. Znosi się Komitet Integracji Europejskiej.
2. Urząd Komitetu Integracji Europejskiej ulega likwidacji.

Art. 17.

1. Należności i zobowiązania urzędu Komitetu Integracji Europejskiej stają się należnościami i zobowiązaniami urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.
2. Mienie Skarbu Państwa znajdujące się w dyspozycji urzędu Komitetu Integracji Europejskiej, w tym nieruchomości znajdujące się w jego trwałym zarządzie, staje się mieniem odpowiednio w dyspozycji oraz w trwałym zarządzie urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.
3. W prawa i obowiązki Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej i Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej wstępuje minister właściwy do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.
4. W prawa i obowiązki urzędu Komitetu Integracji Europejskiej wstępuje urząd obsługujący ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.
5. Postępowania oraz sprawy wszczęte w urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy są prowadzone przez urząd obsługujący ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

Art. 18.

1. Z dniem wejścia w życie ustawy członkowie korpusu służby cywilnej zatrudnieni w urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej stają się członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionymi w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych.
2. Osobom zatrudnionym na wyższych stanowiskach w służbie cywilnej w urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej dyrektor generalny służby zagranicznej wyznaczy na czas określony, nie dłuższy niż 3 miesiące, stanowiska w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych i określi wynagrodzenie nie niższe od otrzymywanego przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 19.

1. Dyrektor generalny urzędu Komitetu Integracji Europejskiej, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy, zawiadamia na piśmie pracowników, o których mowa w art. 18,

o zmianach, jakie mają nastąpić w zakresie ich stosunków pracy. Przepisy art. 23¹ § 4 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.⁷⁾) stosuje się odpowiednio.

2. Przepisów ust. 1 zdanie drugie nie stosuje się do urzędników służby cywilnej, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 227, poz. 1505).

Art. 20.

1. Dyrektor generalny służby zagranicznej proponuje, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, nowe warunki pracy i płacy pracownikom, o których mowa w art. 18, zgodnie z ich kwalifikacjami i przygotowaniem zawodowym.

2. Dyrektor generalny służby zagranicznej, proponując nowe warunki pracy i płacy pracownikom, o których mowa w art. 18, niezatrudnionym w komórkach organizacyjnych zapewniających obsługę zadań ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, spełniającym wymagania określone w art. 12 ust. 1 pkt 3 – 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. Nr 128, poz. 1403, z późn. zm.⁵⁾) – nadaje stopień dyplomatyczny, biorąc pod uwagę doświadczenie zawodowe danej osoby, w tym doświadczenie w sferze stosunków zagranicznych.

3. Pracownikom, o których mowa w art. 18, niezatrudnionym w komórkach organizacyjnych zapewniających obsługę zadań ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, oraz innym członkom służby zagranicznej nieposiadającym stopnia dyplomatycznego dyrektor generalny służby zagranicznej nadaje stopień dyplomatyczny na okres 3 lat, jeżeli osoby te w dniu wejścia w życie ustawy:

- 1) spełniają wymagania określone w art. 12 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej;
- 2) udokumentują znajomość jednego języka obcego w sposób określony w przepisach o służbie zagranicznej;
- 3) posiadają co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe w pracy w urzędach obsługujących ministrów i przewodniczących komitetów wchodzących w skład Rady Ministrów oraz w urzędach centralnych organów administracji rządowej;
- 4) złożą do dyrektora generalnego służby zagranicznej wnioski o nadanie stopnia dyplomatycznego.

4. W przypadku potwierdzenia znajomości drugiego języka obcego oraz ukończenia szkoleń określonych przez pracodawcę przez osobę, której nadano stopień dyplomatyczny w trybie

określonym w ust. 3, w okresie 3 lat od dnia jego nadania, stopień dyplomatyczny uważa się za nadany na czas nieokreślony.

5. Dyrektor generalny służby zagranicznej może wypowiedzieć umowę o pracę z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia pracownikowi, który otrzymał stopień dyplomatyczny w trybie określonym w ust. 3, a który w okresie 3 lat od dnia jego nadania nie potwierdził znajomości drugiego języka obcego oraz nie ukończył szkoleń określonych przez pracodawcę.

6. Przepisy ust. 1 – 5 stosuje się odpowiednio w przypadku nadania stopnia dyplomatycznego przez ministra właściwego do spraw zagranicznych.

Art. 21.

Przepisy art. 18 stosuje się odpowiednio do pracowników urzędu Komitetu Integracji Europejskiej, którzy w dniu wejścia w życie ustawy:

- 1) są oddelegowani, w tym do instytucji i agend Unii Europejskiej, z tym że czynności określone w art. 20 ust. 1 i 2 wykonuje wobec tych pracowników dyrektor generalny służby zagranicznej za pośrednictwem konsulów Rzeczypospolitej Polskiej w państwach przyjmujących, na terytoriach których znajdują się instytucje lub agendy, do których nastąpiło oddelegowanie lub w których odbywa się staż;
- 2) przebywają na urlopie macierzyńskim lub wychowawczym albo urlopie bezpłatnym, z tym że terminy, o których mowa w art. 20 ust. 1 i 3 – 5, liczy się od dnia zakończenia urlopu.

Art. 22.

1. Pracownicy urzędu Komitetu Integracji Europejskiej, którzy w dniu wejścia w życie ustawy są zatrudnieni na stanowiskach pomocniczych, robotniczych i obsługi, nieobjętych mnożnikowym systemem wynagradzania, stają się pracownikami gospodarstwa pomocniczego – Zarządu Obsługi Ministerstwa Spraw Zagranicznych, z zachowaniem dotychczasowych warunków pracy i płacy.

2. Dyrektor generalny urzędu Komitetu Integracji Europejskiej, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy, zawiadamia na piśmie pracowników, o których mowa w ust. 1, o zmianach, jakie mają nastąpić w zakresie ich stosunków pracy. Przepisy art. 23¹ § 4 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy stosuje się odpowiednio.

3. Pracownikom, o których mowa w ust. 1, dyrektor gospodarstwa pomocniczego – Zarządu Obsługi Ministerstwa Spraw Zagranicznych proponuje, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, nowe warunki pracy i płacy, uwzględniając ich przygotowanie zawodowe.

4. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do pracowników zatrudnionych w urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej na stanowiskach pomocniczych, robotniczych i obsługi, którzy w dniu wejścia w życie ustawy przebywają na urlopie macierzyńskim, wychowawczym albo urlopie bezpłatnym, z tym że termin, o którym mowa w ust. 3, liczy się od dnia zakończenia urlopu.

Art. 23.

Traci moc ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494 oraz z 2001 r. Nr 154, poz. 1800).

Art. 24.

Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 19 oraz art. 22 ust. 2, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych, ustawę z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów, ustawę z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, ustawę z dnia 6 lipca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program dla Odry – 2006”, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej oraz ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717, z 2004 r. Nr 238, poz. 2390 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 169, poz. 1414 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 170, poz. 1217 i Nr 220, poz. 1600 oraz z 2008 r. Nr 227, poz. 1505.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1982 r. Nr 31, poz. 214, z 1985 r. Nr 22, poz. 98 i Nr 50, poz. 262, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1989 r. Nr 34, poz. 178, z 1991 r. Nr 100, poz. 443, z 1993 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 34, poz. 163 i Nr 142, poz. 701, z 1996 r. Nr 73, poz. 350, Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496 i Nr 139, poz. 647, z 1997 r. Nr 75, poz. 469 i Nr 133, poz. 883, z 1998 r. Nr 155, poz. 1016 i Nr 160, poz. 1065, z 1999 r. Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69 i Nr 48, poz. 552, z 2001 r. Nr 154, poz. 1784 i 1800, z 2002 r. Nr 214, poz. 1805 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 45, poz. 391 i Nr 65, poz. 595, z 2004 r. Nr 33, poz. 285, Nr 116, poz. 1202, Nr 210, poz. 2135 i Nr 281, poz. 2774, z 2005 r. Nr 169, poz. 1417 oraz z 2008 r. Nr 214, poz. 1345 i Nr 227, poz. 1505.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 107, poz. 732, Nr 120, poz. 818 i Nr 173, poz. 1218 oraz z 2008 r. Nr 63, poz. 394, Nr 199, poz. 1227, Nr 201, poz. 1237 i Nr 216, poz. 1370.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i 1218, Nr 218, poz. 1592 i Nr 220, poz. 1600 oraz z 2008 r. Nr 227, poz. 1505.

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 90, poz. 759 i Nr 267, poz. 2251, z 2006 r. Nr 149, poz. 1074 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2008 r. Nr 216, poz. 1370.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672 oraz z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654.

UZASADNIENIE

I. Charakterystyka obecnego stanu prawnego. Potrzeba i cel wydania aktu.

Projektowana ustawa o rządowym systemie koordynacji spraw związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej ma zastąpić obecnie obowiązującą ustawę z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494 oraz z 2001 r. Nr 154, poz. 1800).

Ustawa o Komitecie Integracji Europejskiej ustanowiła system koordynacji i wspierania działań organów administracji rządowej, który pozwolił wypełnić im zadania wynikające z decyzji o wstąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej oraz sprostać nowej sytuacji prawnej i gospodarczo-społecznej. Jednakże po dniu 1 maja 2004 r. system ten, choć zapewniał podejmowanie decyzji i reagowanie na nowe wyzwania, nie był w pełni dostosowany do potrzeb, jakie pojawiły się w związku z nowym statusem Rzeczypospolitej Polskiej – państwa członkowskiego Unii, oraz nie gwarantował, że przedstawiciele Rzeczypospolitej Polskiej będą przemawiać na forum instytucji Unii Europejskiej jednym głosem i prezentować spójne stanowisko. Z tego względu system ustanowiony na mocy ustawy o Komitecie Integracji Europejskiej został, po wstąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, uzupełniony za pomocą instrumentów opartych na przepisach ustawy o Radzie Ministrów. Czteroletnie doświadczenia ze stosowania tych rozwiązań wskazują jednak na liczne ograniczenia i braki takiej formuły. Istnieje zatem potrzeba gruntownej zmiany obowiązujących przepisów i stworzenia ram prawnych koordynacji polityki europejskiej Rządu, odpowiadających aktualnym wymaganiom. Potrzeba ta jest tym pilniejsza, że nastał już czas rozpoczęcia przygotowań do sprawowania przez Rzeczpospolitą Polską prezydencji w Unii Europejskiej, co stanowić będzie kulminację wyzwań europejskich stojących przed polską administracją.

Kompetencje Unii Europejskiej obejmują w tej chwili bardzo szeroki zakres spraw, wkraczając praktycznie w każdą dziedzinę działalności władz publicznych państw członkowskich. Unia tworzy także osobny system prawa, które wymaga z jednej strony wdrożenia lub uzupełnienia w prawie krajowym, a z drugiej zapewnienia jego poszanowania zarówno przez podmioty prywatne, jak przez władze publiczne każdego szczebla w procesie tworzenia i wykonywania prawa krajowego. Jednocześnie zasady funkcjonowania Unii, mimo stopniowego rozszerzania kompetencji Parlamentu Europejskiego pochodzącego z bez-

pośrednich wyborów, są oparte wciąż w znacznej mierze na uzgodnieniach między rządami państw członkowskich. Wymaga to zbudowania systemu koordynacji, który z jednej strony pozwoli zachować kompetencje i decydujący głos poszczególnych ministrów we właściwych im sprawach, a jednocześnie zapewni, że Rzeczpospolita Polska będzie przemawiać na forum instytucji Unii jednym głosem i prezentować spójne stanowisko. Musi to być zatem system łączący zasady właściwe dla prowadzenia polityki wewnętrznej z zasadami wykonywania polityki zagranicznej. Systemu takiego nie da się utożsamić z żadną z tych dwóch sfer działalności, w związku z czym również tworzące go mechanizmy muszą mieć swoją specyfikę, odmienną nieco od klasycznych mechanizmów działania władz państwowych. Na marginesie można zauważyć, że ten szczególny charakter zasad funkcjonowania w sferze integracji europejskiej dotyczy nie tylko administracji rządowej – wystarczy przywołać tu dla przykładu zasady współpracy Rządu z Sejmem i Senatem Rzeczypospolitej Polskiej w tych sprawach.

Z czteroletniego okresu członkostwa Polski w Unii, a także z doświadczeń okresu przedakcesyjnego, wywieść można pewne wnioski co do cech, jakimi powinien się charakteryzować system koordynacji polityki europejskiej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Polska administracja cechuje się sformalizowaniem zasad podejmowania decyzji – wiążące rozstrzygnięcia zapadają na posiedzeniach organów kolegialnych lub w formie pisemnej, na szczeblu co najmniej sekretarzy stanu. Odformalizowanie tego systemu (elektroniczny obieg dokumentów, obniżenie szczebla decyzyjnego), jakkolwiek postępujące, jest ciągle kwestią przyszłości. Dlatego też system koordynacji polityki europejskiej powinien być oparty na decyzjach ciał kolegialnych, złożonych z przedstawicieli wszystkich członków Rady Ministrów (wobec bardzo szerokiego zakresu kompetencji Unii nie wydaje się zasadne wykluczenie z góry żadnego z ministrów). Dodatkowo trzeba zauważyć, że ze względu na wymagania konstytucyjne niezbędne wydaje się zapewnienie rozstrzygającej roli Prezesa Rady Ministrów w procesie koordynacji, a także możliwości odwołania do decyzji Rządu w szczególnie istotnych lub spornych sprawach.

Dotychczasowe doświadczenia zdają się wskazywać również, że nasz system współpracy w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej powinien zapewniać koordynację, którą można umownie określić mianem „silnej”, to znaczy obejmującą nie tylko sprawny obieg informacji i mechanizm uzgadniania stanowisk poszczególnych członków Rządu, ale także merytoryczną ocenę propozycji przedstawianych przez podmioty odpowiedzialne za kierowanie poszczególnymi działami administracji. Istnieje także potrzeba funkcjonowania wyspecjalizowanego ośrodka

eksperckiego, który byłby zdolny zwracać w procesie koordynacji uwagę na ogólne wymogi wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej, a także na aspekty techniczne (czy czasami wręcz „taktyczne”) podejmowanych działań.

Należy wykorzystać doświadczenia wskazujące na korzyści, jakie daje połączenie w jednym ośrodku wszystkich mechanizmów koordynacji, zarówno formalnej (obieg dokumentów, uzgadnianie stanowisk), jak merytorycznej, i to we wszystkich istotnych dziedzinach – gospodarczej, politycznej i prawnej. Połączenie takie, pozwalające na szybką wymianę informacji, akumulację wiedzy i spójność podejmowanych działań, daje wartość dodaną przewyższającą znacznie sumę wysiłków kilku ośrodków wykonujących te same zadania oddzielnie. Dodatkowym atutem może tu być powiązanie funkcji koordynacyjnej (a więc wewnętrznej) z prowadzeniem polityki europejskiej *sensu stricto*, czyli udziałem w kształtowaniu polityki Unii Europejskiej, jako całości (czyli funkcji zewnętrznej). Wymaga to jednak uwzględnienia w możliwie bezkonfliktowy sposób roli wszystkich zainteresowanych podmiotów – Prezesa Rady Ministrów, ministrów odpowiedzialnych za decyzje, w tym także podejmowane na forum instytucji Unii, w poszczególnych dziedzinach oraz Ministra Spraw Zagranicznych, który ponosi generalną odpowiedzialność za politykę zewnętrzną państwa, w tym w ramach Unii Europejskiej.

Nie należy ukrywać, że polska administracja potrzebuje zasadniczej reformy w odniesieniu do obsługi problematyki unijnej, aby mogła ona szybko i efektywnie reagować na wyzwania wynikające z członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej. Polegać ona musi na stworzeniu takich uwarunkowań formalnych, które zaangażują praktycznie wszystkie ministerstwa i inne urzędy centralne w obsługę spraw unijnych, w podejmowanie decyzji realizujących strategię polskiego członkostwa w Unii Europejskiej.

II. Różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym. Omówienie zasadniczych rozwiązań projektu.

II. 1. Mechanizm koordynacji.

Proponowany mechanizm koordynacji działalności Rządu w sprawach unijnych przyjmuje, jako nadrzędną, zasadę uzgadniania stanowisk poszczególnych ministrów w sprawach wymagających sformułowania jednolitego stanowiska Rzeczypospolitej Polskiej wobec Unii Europejskiej. Tak ukształtowany mechanizm jest spójny z kolegialnym charakterem Rady Ministrów oraz zasadami jej pracy, określonymi w ustawie o Radzie

Ministrów oraz w regulaminie pracy Rady Ministrów. Projekt zakłada, że system koordynacji będzie oparty o dwa poziomy kompetencyjne: Rady Ministrów – w odniesieniu do wszystkich spraw związanych z polskim członkostwem w Unii Europejskiej – oraz Komitetu do Spraw Europejskich, który – w zakresie spraw wskazanych w ustawie – będzie mógł działać z upoważnienia Rady Ministrów.

II. 2. Rada Ministrów.

Kluczową rolę w projektowanym systemie koordynacji będzie spełniać Rada Ministrów, która może upoważnić Komitet do Spraw Europejskich do rozstrzygania bądź uzgadniania określonych spraw w jej imieniu. Jednocześnie Rada Ministrów zachowa pełną swobodę w decydowaniu o udzieleniu takiego upoważnienia, co jest zgodne z jej konstytucyjnym umocowaniem. Brak uzgodnienia stanowiska w określonej sprawie na forum Komitetu do Spraw Europejskich będzie skutkować automatycznym „przeniesieniem sprawy do rozstrzygnięcia” na szczebel Rady Ministrów. W tym miejscu warto poświęcić uwagę roli Prezesa Rady Ministrów, który z racji swoich konstytucyjnych kompetencji powinien odpowiadać za kierowanie problematyką europejską na szczeblu rządowym. Zakładany system koordynacji zapewni to, że domeną Rządu będzie rozstrzyganie naprawdę kluczowych kwestii, a nie wyřeczanie poszczególnych resortów w załatwianiu spraw, które mogą zostać załatwione na niższym szczeblu.

W projekcie ustawy nie podjęto próby zdefiniowania szczególnego mechanizmu pracy Rządu w odniesieniu do spraw koordynacji europejskiej, wychodząc z założenia, że istniejące w tej materii uregulowania ustawy o Radzie Ministrów oraz regulamin pracy Rady Ministrów są wystarczające i adekwatne do oczekiwań.

II. 3. Komitet do Spraw Europejskich.

W obowiązującym systemie administracji spraw europejskich utworzony zarządzeniem nr 30 Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 marca 2004 r. Komitet Europejski Rady Ministrów spełnia funkcję opiniodawczo-doradczą i pomocniczą wobec Rządu. Jego obecna rola została niejako wymuszona przez praktycznie „nieobecny” Komitet Integracji Europejskiej oraz brak innego ośrodka koordynacji spraw europejskich. Utworzenie w drodze ustawy Komitetu do Spraw Europejskich i precyzyjne określenie jego zadań pozwoli na formalne umocowanie tego szczebla koordynacji w systemie prawa powszechnie obowiązującego. Proponowany model koordynacji obsługi spraw europejskich pozycjonuje ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

i zastępującego go w pracach Komitetu Sekretarza Europejskiego jako podmioty odpowiedzialne za kierowanie projektowanym systemem koordynacji. Sekretarz Europejski zajmie stanowisko sekretarza stanu w urzędzie, który przejmie zadania związane z obsługą Komitetu Europejskiego (Ministerstwo Spraw Zagranicznych). Trzeba bowiem pamiętać, że jego partnerami będą sekretarze i podsekretarze stanu odpowiedzialni za obsługę spraw wynikających z członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej w poszczególnych resortach administracji rządowej.

Wejście w życie projektowanej regulacji będzie wymagać zniesienia Komitetu Europejskiego Rady Ministrów, jako zbędnego organu opiniodawczo-doradczego Rady Ministrów.

II. 4. Komitet Integracji Europejskiej.

Funkcjonowanie tego specyficznego, kolegialnego organu administracji stanowi dobry przykład ilustrujący niedostosowanie obecnych rozwiązań do potrzeb administracji, mimo ich formalnej zgodności z przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Z racji swojego składu i zadań, przynajmniej tych, które z formalnego punktu widzenia zachowały aktualność po akcesji Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, Komitet Integracji Europejskiej można scharakteryzować jako niefunkcjonujący w praktyce kolegialny organ administracji rządowej. W tej perspektywie dalsze istnienie tego organu, który równolegle do Rządu miałby obsługiwać na szczeblu politycznym tę część problematyki europejskiej, jest zbędne.

II. 5. Urząd Komitetu Integracji Europejskiej i jego pracownicy.

Likwidacja urzędu Komitetu Integracji Europejskiej (UKIE) będzie wymagać zmian w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. W MSZ zostaną utworzone i wyraźnie wskazane te komórki organizacyjne, które będą zapewniać obsługę zadań ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej. Pracownicy tych komórek organizacyjnych nie będą wchodzić w skład służby zagranicznej (będzie do nich stosowana wyłącznie ustawa o służbie cywilnej). Z kolei pracownicy UKIE, którzy nie zostaną zatrudnieni w komórkach organizacyjnych zapewniających obsługę działu „członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej” zostaną włączeni do służby zagranicznej. W związku z przyjęciem powyższego rozwiązania niezbędne było wprowadzenie zmian w ustawie o służbie zagranicznej w przepisach ogólnych dotyczących organizacji służby zagranicznej (art. 14 projektu ustawy).

W przepisach przejściowych został dodany przepis, który umożliwi nadanie stopnia dyplomatycznego na czas określony – 3 lat pracownikom MSZ zapewniającym obsługę działu „sprawy zagraniczne”, którzy posiadają znajomość jednego języka obcego i przynajmniej trzyletni staż pracy w urzędach administracji rządowej, a w szczególności tym pracownikom MSZ zapewniającym obsługę działu „sprawy zagraniczne”, którzy zostali przeniesieni z UKIE do MSZ, i tym, którzy zostaną przeniesieni jeszcze przed wejściem w życie ustawy o rządowym systemie koordynacji spraw związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, co zapewni wszystkim pracownikom równe traktowanie i równe możliwości. Uzpełnienie przez tych pracowników wymogu znajomości drugiego języka obcego oraz odbycie specjalnych szkoleń będzie skutkowało nadaniem posiadanego przez nich stopnia dyplomatycznego na czas nieokreślony.

Punktem wyjścia do działań w tym zakresie powinna być zasada „pełnej sukcesji” stosunków prawnych. Oznacza to, że z dniem wejścia w życie ustawy następuje:

- likwidacja urzędu Komitetu Integracji Europejskiej i przeniesienie jego pracowników do Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Przeniesienie to jest równoznaczne z przeniesieniem działalności „w ruchu” do innego urzędu, a tym samym likwidacją dotychczasowego urzędu, jako odrębnej jednostki organizacyjnej,
- przeniesienie pracowników urzędu Komitetu Integracji Europejskiej do Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Niezbędnym rozwiązaniem jest wyłączenie znacznej części z nich spod rygorów ustawy o służbie zagranicznej (w tym z obowiązku podejmowania pracy w placówkach zagranicznych), czemu służy wydzielenie, w ramach Ministerstwa Spraw Zagranicznych, komórek organizacyjnych, w których nie działa służba zagraniczna. Rozwiązanie to pozwoli na zachowanie integralności zespołu pracowników UKIE i ochronę jego profesjonalizmu oraz unikatowego, wieloletniego doświadczenia. Zachowanie tych wartości jest kwestią podstawową wobec wyzwań związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej,
- przeniesienie limitów i środków na wynagrodzenia dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe z UKIE do Ministerstwa Spraw Zagranicznych,
- przejęcie przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych mienia Skarbu Państwa znajdującego się w dyspozycji urzędu Komitetu Integracji Europejskiej. Z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy Ministerstwo Spraw Zagranicznych wstąpi również w prawa i obowiązki, które wynikają z umów i porozumień zawartych przez ten urząd,

- pracownicy UKIE, zatrudnieni na stanowiskach nieobjętych mnożnikowym systemem wynagradzania (stanowiska robotnicze i obsługi), zgodnie z propozycjami projektu ustawy, mają stać się pracownikami gospodarstwa pomocniczego Zarządu Obsługi Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Takie rozwiązanie jest podyktowane tym, że w Ministerstwie Spraw Zagranicznych nie ma stanowisk obsługi, na których te osoby mogłyby być zatrudnione. Dodać jeszcze należy, iż proponowane rozwiązanie odnosi się do obecnego stanu prawnego. W projekcie ustawy o finansach publicznych i projekcie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych, będącej przedmiotem prac parlamentarnych, przewiduje się likwidację gospodarstw pomocniczych. W zależności od postępu prac nad wymienionymi projektami oraz niniejszym projektem być może zajdzie potrzeba dokonania zmian w przepisach projektowanej ustawy. Jednak niezależnie od przyjętych ostatecznie rozwiązań osoby dziś zatrudnione na stanowiskach nieobjętych mnożnikowym systemem wynagradzania w UKIE będą po wejściu w życie ustawy pracownikami albo gospodarstwa pomocniczego albo jednostki lub komórki, która zadania gospodarstwa pomocniczego przejmie.

II. 6. Dział „członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej” i zniesienie działu „integracja europejska”.

Dalsze istnienie wyodrębnionego działu administracji rządowej „integracja europejska” nie znajduje uzasadnienia z uwagi na naturalną i faktyczną dekoncentrację problematyki europejskiej obsługiwanej przez wszystkie resorty administracji rządowej. Przykładem rozwiązania, które można by zastosować w tym przypadku, jest określone w ustawie o działach administracji rządowej unormowanie kompetencji ministrów kierujących poszczególnymi działami administracji, nakazujące ministrom prowadzenie kontaktów zagranicznych w zakresie własnych kompetencji przy jednoczesnym silnym zaakcentowaniu funkcji koordynacyjnej Ministra Spraw Zagranicznych. Skoro „sprawy europejskie” są domeną działania wszystkich ministrów, a w szerszym kontekście – całej administracji rządowej, wyodrębnianie specjalnego działu administracji obsługującego to zagadnienie nie jest zasadne. Proponuje się, aby w miejsce działu „integracja europejska” utworzyć nowy dział administracji rządowej „członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej”, w którym zostaną zdefiniowane zadania – co do zasady – wspierające obsługę spraw unijnych przez poszczególne działy administracji rządowej.

Dział „członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej” obejmuje trzy podstawowe dziedziny spraw.

Pierwszą z nich jest udział Rządu lub jego przedstawicieli w pracach organów Unii Europejskiej, jej organów pomocniczych, w szczególności Komitetu Stałych Przedstawicieli, a także Rady Europejskiej. Udział Rządu w pracach tych organów polega zarówno na bezpośrednim uczestnictwie jego przedstawicieli w posiedzeniach tych organów, jak i na wyrażaniu stanowiska w stosunku do projektów aktów prawnych i innych dokumentów rozpatrywanych przez te organy, a podlegających konsultacji z państwami członkowskimi.

Drugą dziedziną działalności jest informowanie społeczeństwa o idei i procesie integracji w Europie, ramach organizacyjnych tej integracji w postaci Unii Europejskiej, a także o polityce, jaką w tym zakresie prowadzi Rada Ministrów. Informacja ta to nie tylko propagowanie idei integracji europejskiej, ale przede wszystkim informowanie o praktycznych aspektach integracji, wywierających bezpośredni wpływ na warunki życia obywateli (np. uprawnienia przysługujące obywatelom i przedsiębiorstwom na wspólnym rynku, prawo Unii Europejskiej, możliwości skorzystania z instrumentów pomocy finansowej). W tej dziedzinie równie istotne jak działalność własna właściwego ministra będzie wspieranie, finansowe i merytoryczne, działalności informacyjnej i edukacyjnej prowadzonej przez organizacje pozarządowe.

Szereg instrumentów prawnych Unii Europejskiej wymaga przeniesienia (transpozycji do krajowego porządku prawnego) lub wykonania w krajowym porządku prawnym. Dlatego trzecią istotną dziedziną działalności ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej będzie sfera związana z wykonywaniem przez Rzeczpospolitą Polską zobowiązań wynikających z prawa Unii Europejskiej. Działalność ta będzie dotyczyć przede wszystkim następujących zagadnień: koordynacji działań innych ministrów w procesie wdrażania prawa Unii Europejskiej (przede wszystkim przez stworzenie warunków do kompletnego i terminowego wykonania tych zobowiązań, a także informowanie o opóźnieniach lub nieprawidłowościach), kontroli zgodności opracowywanych przez administrację rządową projektów aktów normatywnych (w tym umów międzynarodowych) oraz obsługa prawna i administracyjna udziału przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w postępowaniach przed sądami Unii Europejskiej. Dodatkową dziedziną działalności ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej będą zadania, które można określić jako wewnętrzne w ramach administracji, tak krajowej, jak europejskiej. Z jednej strony chodzi tu o przygotowanie polskiej administracji do wykonywania zadań wynikających z członkostwa w Unii Europejskiej. Przygotowanie to

polega przede wszystkim na działalności szkoleniowej, informacyjnej i doradczej w zakresie zasad funkcjonowania Unii Europejskiej, zadań i obowiązków administracji krajowej, jak i sposobu kształtowania relacji z instytucjami Unii. Sfera ta w najbliższych latach obejmować będzie również przygotowanie do szczególnego zadania administracji krajowej, jakim jest sprawowanie przewodnictwa w Unii Europejskiej, które Rzeczpospolita Polska przejmie w drugiej połowie 2011 r. Z drugiej strony zakres działalności ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej będzie także obejmować monitorowanie i wspieranie stanu zatrudnienia obywateli polskich w instytucjach Unii Europejskiej. Silna reprezentacja na szczeblu urzędniczym w tych instytucjach to niezwykle istotny instrument wpływu państw członkowskich na ich funkcjonowanie.

Formy działania ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej będą odbiegać od typowych zadań ministra kierującego działem administracji rządowej. Zadania w dziale sprawy członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej będą mieć przede wszystkim charakter koordynacji, wspierania, a niekiedy kontroli działalności innych ministrów. Dlatego istnieje potrzeba uregulowania w ustawie niektórych form działania ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, odbiegających od zadań poszczególnych ministrów. Obejmuje to także obowiązek informowania Ustawodawcy o polityce Rady Ministrów w zakresie spraw europejskich.

Zgodnie z art. 38 zmienianej ustawy o działach administracji rządowej minister kierujący działem administracji rządowej współpracuje w wykonywaniu swoich zadań z innymi członkami Rady Ministrów w zakresie wynikającym z potrzeb danego działu. Współpraca taka będzie miała szczególne znaczenie w przypadku ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej. Będzie się ona odbywać zarówno na zasadach ogólnych, jak i w ramach Komitetu do Spraw Europejskich powołanego na podstawie odrębnych przepisów.

Projekt zakłada, że działy „członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej” oraz „sprawy zagraniczne” zostaną ustawowo powierzone jednemu ministrowi (Ministrowi Spraw Zagranicznych). W ocenie projektodawcy funkcjonujący do tej pory w Rzeczypospolitej Polskiej (jako bodaj jedynym państwem członkowskim Unii Europejskiej) system instytucjonalnego oddzielenia kompetencji europejskich w wymiarach:

- a) stosunków bilateralnych i regionalnych z pozostałymi państwami Unii Europejskiej oraz niektórych aspektów funkcjonowania Unii Europejskiej wobec świata zewnętrznego, oraz
- b) koordynacji pozostałych polityk wspólnotowych

bynajmniej nie okazał się rozwiązaniem optymalnym i godnym dalszej konserwacji, czego dowodem było chociażby doświadczenie związane z negocjowaniem Traktatu Lizbońskiego. Gwarancją skuteczności prowadzenia polityki zagranicznej i „unijnej” jest planowane w ustawie połączenie w jednym ręku funkcji ministra właściwego do spraw zagranicznych oraz ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej wsparte przez nowe Ministerstwo Spraw Zagranicznych, w którym wszystkie instrumenty prowadzenia polityki w ramach i wobec Unii Europejskiej oraz państw członkowskich Unii będą skupione w jednym pionie polityki europejskiej: bilateralnej, regionalnej i wspólnotowej.

III. Zmiany w ustawie o działach administracji rządowej oraz innych ustawach.

Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej nie była gruntownie nowelizowana w zakresie obejmującym szeroko rozumianą administrację spraw zagranicznych, nawet po przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej. Nowe zadania stojące przed służbą zagraniczną, wynikające w znacznej mierze z problemów globalnych, niezdefiniowanych w pełni w połowie lat dziewięćdziesiątych, kiedy ustawodawca określił zakres zadań działu – sprawy zagraniczne, oraz wejście w życie ustawy o służbie zagranicznej powodują, że zakres zadań realizowanych w ramach działu „sprawy zagraniczne” powinien zostać zmodyfikowany, w taki sposób, aby określał możliwie najszersze spektrum działań polskiej dyplomacji.

Zmiana dotycząca ust. 1 art. 32 ustawy o działach administracji rządowej ma w zasadniczej mierze charakter porządkujący i systematyzujący. W obecnym brzmieniu zadaniem działu „sprawy zagraniczne” jest reprezentowanie i ochrona interesów zarówno Rzeczypospolitej Polskiej, jak i polskich obywateli i polskich osób prawnych. Pojęcie reprezentacji nie zostało wprawdzie zdefiniowane ustawowo, niemniej jednak w ujęciu prawoadministracyjnym reprezentacja jest jedną z kompetencji organów administracji publicznej, wynikającą z przepisów ustaw¹⁾. O ile uprawnienie Ministra Spraw Zagranicznych

¹⁾ Kompetencja ta stanowi materię ustawową. Wystarczy wskazać, że odnośne uprawnienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wynika wprost z art. 133 Konstytucji, z kolei kompetencja Ministra Spraw Zagranicznych została zapisana w art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy o działach administracji rządowej. Pełnomocny przedstawiciel Rzeczypospolitej Polskiej w organizacji międzynarodowej reprezentuje Rzeczpospolitą Polską na podstawie mianowania przez Prezydenta opartego wprost o przepis Konstytucji – jest to *sui generis* pełnomocnictwo publicznoprawne udzielone przez głowę państwa ambasadorowi, w zakresie posiadanych przez nią kompetencji do reprezentowania Rzeczypospolitej Polskiej. Reprezentacja jest kompetencją prawa administracyjnego, podobnie jak kierowanie, nadzór, czy też koordynacja – w przypadku organów administracji publicznej właściwym aktem określającym zakres kompetencji służących wykonywaniu ich zadań jest ustawa.

do reprezentowania Rzeczypospolitej Polskiej nie budzi wątpliwości i znajduje potwierdzenie w przepisach prawa międzynarodowego, to odnośne uprawnienie do reprezentowania obywateli polskich, a także polskich osób prawnych, może wywoływać pewne wątpliwości. Konstytucyjnie rozdzielona sfera sprawowania władzy publicznej i sfera autonomii podmiotów prywatnych, przez tę władzę administrowanych, nie daje podstaw do sformułowania tezy, że organ władzy publicznej może reprezentować poszczególnych obywateli i osoby prawne wobec bliżej nieokreślonych podmiotów zagranicznych, jak zdaje się sugerować obecne brzmienie art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy. Przeciwnie, prawo międzynarodowe respektuje autonomię jednostki, w tym jej samodzielną reprezentację także wobec własnego państwa, czego znamienym przykładem jest uznanie zdolności sądowej jednostek przed sądami i trybunałami międzynarodowymi. Czym innym jest bowiem reprezentacja dobra wspólnego, jakim jest Rzeczpospolita Polska, a czym innym reprezentacja osób fizycznych i prawnych obdarzonych autonomią woli i ponoszących zindywidualizowaną odpowiedzialność za swoje działania.

Z uwagi na wzrastającą liczbę spraw przed sądami i trybunałami międzynarodowymi i konsekwencje zapadających wyroków dla polskiego systemu prawa proponuje się, aby ta problematyka została zapisana wprost w przepisach ustawy. Warto także zwrócić uwagę na to, że na Ministrze Spraw Zagranicznych ciąży zadanie wynikające z ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Odrębnego zaznaczenia w przepisach ustawy wymaga problematyka reprezentowania Rzeczypospolitej Polskiej przed organami sądowymi Unii Europejskiej, w szczególności w sprawach naruszenia przez Rzeczpospolitą Polską zobowiązań wynikających z prawa Unii Europejskiej, oraz Trybunałem Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA). Proponuje się, aby zadanie to zostało wyraźnie zapisane w przepisach ustawy o działach administracji rządowej. Dla porządku należy zaznaczyć, że zadanie polegające na zapewnieniu obsługi reprezentacji Rzeczypospolitej Polskiej w postępowaniach przed organami sądowymi Unii Europejskiej i Trybunałem EFTA, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych – w tym przypadku przepisów o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, zostanie konsekwentnie powierzone Ministerstwu Spraw Zagranicznych.

W zakresie działu „sprawy zagraniczne” proponuje się wprowadzić obszar o szerszym znaczeniu, obejmującym całe spektrum działań podejmowanych na rzecz kształtowania wizerunku Rzeczypospolitej Polskiej.

Międzynarodowa współpraca na rzecz rozwoju i zagraniczna pomoc humanitarna należą do nowych zadań polskiej polityki zagranicznej. Współpraca na rzecz rozwoju i zagraniczna pomoc humanitarna należą do zadań polskiej polityki zagranicznej. Rzeczpospolita Polska realizuje je zarówno w relacjach dwustronnych, jak i w ramach wspólnych działań podejmowanych przez Unię Europejską, których ramy zostały określone w dokumencie „Europejski konsensus w sprawie rozwoju”²⁾ – dokument przyjęty przez Unię Europejską w 2005 r., określający – po raz pierwszy – wspólne cele, zasady i wartości przyświecające przekazywaniu pomocy rozwojowej przez Unię Europejską (państwa członkowskie i Wspólnotę Europejską), a także podstawowe zasady przekazywania pomocy rozwojowej przez Unię Europejską.

Zgodnie z zapisami Strategii Polskiej Współpracy na rzecz Rozwoju, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 21 października 2003 r., do szczegółowych zadań realizowanych przez służbę zagraniczną w zakresie międzynarodowej współpracy na rzecz rozwoju należą:

- 1) przygotowanie i wdrażanie założeń polityki w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju z uwzględnieniem priorytetów sektorowych i geograficznych oraz wyborem kanałów dystrybucji środków pomocowych, jak również założeń polityki w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju w zakresie spraw środowiska i gospodarki wodnej,
- 2) sporządzanie okresowych planów w zakresie współpracy rozwojowej,
- 3) wypracowywanie ogólnych programów pomocowych wobec poszczególnych państw i regionów oraz zawieranie ramowych porozumień dwustronnych z priorytetowymi biorcami pomocy,
- 4) przygotowywanie propozycji budżetowych,
- 5) udział we współpracy międzynarodowej w zakresie formułowania polityki rozwojowej Unii Europejskiej oraz koordynacji działań pomocowych w ramach Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju i systemu Narodów Zjednoczonych,
- 6) współpraca z pozostałymi międzynarodowymi organizacjami i funduszami pomocowymi, z wyjątkiem międzynarodowych instytucji finansowych,
- 7) monitorowanie funkcjonowania wielostronnych programów i funduszy pomocowych pod kątem skuteczności realizacji wyznaczonych celów oraz efektywności zarządzania powierzonymi środkami,

²⁾ Ang. „The European Consensus on Development”.

- 8) koordynacja w zakresie zbierania i prezentowania danych statystycznych nt. polskiej pomocy rozwojowej oraz sporządzanie sprawozdań statystycznych dla Komitetu Pomocy Rozwojowej OECD i innych instytucji międzynarodowych,
- 9) uzgadnianie priorytetów współpracy międzynarodowej jednostek samorządu terytorialnego w dziedzinie współpracy rozwojowej,
- 10) nadzór nad realizacją programów zwiększania krajowego potencjału wykonawczego w zakresie pomocy rozwojowej oraz kształcenia w zakresie administrowania tą pomocą,
- 11) koordynacja działań innych resortów w zakresie pomocy rozwojowej.

Pełnienie przez Ministra Spraw Zagranicznych roli koordynatora działań administracji rządowej w zakresie zapewnienia spójności i jednolitości polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej wymaga stworzenia instrumentarium pozwalającego na skuteczne wykonywanie tej kompetencji. Doświadczenia blisko dziesięciu lat stosowania ustawy o działach administracji rządowej pozwalają na sformułowanie wniosku o niedostatecznym umocowaniu Ministra Spraw Zagranicznych w roli koordynatora administracji rządowej w zakresie współpracy z zagranicą. Zasadniczą przyczyną tego stanu rzeczy jest brak ustawowego katalogu instrumentów zapewniających możliwość pełnienia tej roli wobec innych organów administracji rządowej w dziedzinie współpracy zagranicznej.

Proponuje się, aby w ustawie o działach administracji rządowej określić cztery zasadnicze instrumenty koordynacji wykonywanej przez Ministra Spraw Zagranicznych na rzecz zapewnienia spójności i jednolitości polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej.

Pierwszym z nich byłoby ustawowe usankcjonowanie stosowanej od lat praktyki przedkładania przez Ministra Spraw Zagranicznych corocznie Rządowi dokumentu o charakterze programowym, określającego kierunki i cele polskiej polityki zagranicznej oraz promocji interesów Rzeczypospolitej Polskiej na dany rok. Tradycja corocznego prezentowania Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Ministra Spraw Zagranicznych podstawowych kierunków polskiej polityki zagranicznej sięga okresu międzywojennego, a dokładniej początków odrodzonej państwowości polskiej, i jest jednym z nielicznych przykładów utrwalonego w praktyce polskiego parlamentaryzmu i praktyce funkcjonowania polskiej administracji zwyczajnej. Pierwsze exposé polskiej polityki zagranicznej przed Sejmem wygłosił w dniu 30 lipca 1919 r. Ignacy Jan Paderewski, pełniący wówczas funkcję kierownika Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Prezesa Rady Ministrów. Oprócz Szefa Rządu Minister Spraw Zagranicznych jest jedynym ministrem, który prezentuje wobec

Wysokiej Izby kierunki i priorytety polskiej polityki zagranicznej, działając tym samym w imieniu Rządu. W okresie międzywojennym Minister Spraw Zagranicznych wygłaszał exposé przed pełnym składem Wysokiej Izby na posiedzeniu plenarnym bądź przed Sejmową lub Senacką Komisją Spraw Zagranicznych. Exposé stanowiło wówczas rodzaj informacji, jaką Rząd przedstawiał ustawodawcy. Co do zasady exposé było adresowane do parlamentarzystów, niemniej jednak jego adresatem w nie mniejszym stopniu pozostawała opinia publiczna oraz – co należy podkreślić – inne państwa, których pełnomocni przedstawiciele z zasady przysłuchują się exposé podczas wystąpienia Ministra Spraw Zagranicznych w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej. Obecność korpusu dyplomatycznego na sali obrad Sejmu w tym dniu stanowi także element opisywanego zwyczaju. W przełomowych momentach historycznych wystąpienie Ministra Spraw Zagranicznych przed Sejmem przybiera charakter zapowiedzi reakcji Polski na określoną sytuację międzynarodową – wystarczy przywołać w tym miejscu pamiętne exposé Ministra Spraw Zagranicznych Józefa Becka z dnia 5 maja 1939 r.

Zapisanie w ustawie utrwalonego zwyczajem mechanizmu przygotowania i prezentowania corocznie informacji o podstawowych kierunkach i celach polskiej polityki zagranicznej oraz wyznaczenie w przepisach ustawy terminu na przyjęcie przez Rząd dokumentu będącego podstawą wygłoszenia tej informacji wzmocni koordynację polityki zagranicznej i przyczyni się do usprawnienia pracy Rządu. Proponowany termin graniczny przyjęcia przez Rząd takiego dokumentu – dzień 20 grudnia pozwoli na wygłoszenie przez Ministra Spraw Zagranicznych exposé na początku następnego roku.

Drugim z proponowanych instrumentów koordynacji jest opiniowanie i przedkładanie Prezesowi Rady Ministrów opinii na temat rocznych i wieloletnich planów współpracy zagranicznej ministrów. Wprowadzeniu tego instrumentu będzie towarzyszył obowiązek sporządzania takich planów, co w znacznym stopniu przyczyni się do zapewnienia spójności działań organów administracji rządowej w sferze współpracy z zagranicą, a Prezesowi Rady Ministrów stworzy prosty, lecz skuteczny instrument kierowania pracami Rady Ministrów w tej dziedzinie.

Trzeci z instrumentów koordynacji zakłada współuczestniczenie Ministra Spraw Zagranicznych w istotnych dla interesów Rzeczypospolitej Polskiej relacjach międzynarodowych organów administracji rządowej. Ta kompetencja – mająca, co do zasady, charakter techniczny i wspomagający – jest wykonywana również obecnie, choćby poprzez konsultacyjną rolę MSZ oraz obsługę zagranicznej działalności organów władzy publicznej przez polskie placówki zagraniczne.

Czwartym instrumentem, nie mniej istotnym od pozostałych, jest określenie ustawowej kompetencji Ministra Spraw Zagranicznych do opracowywania i przedkładania Radzie Ministrów wieloletnich strategii w dziedzinie szeroko rozumianych spraw zagranicznych. Kompetencja ta koresponduje ze skupieniem całości problematyki stosunków z zagranicą w ramach działu administracji rządowej „sprawy zagraniczne”.

W projekcie ustawy uwzględniono także uwagi Ministra Gospodarki, dotyczące nowego brzmienia art. 9 ustawy o działach administracji rządowej. Proponowane zmiany zostały uzgodnione w ramach prac prowadzonych w poprzedniej kadencji Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad poprzednią wersją ustawy zmieniającej ustawę o działach administracji (druk nr 1728) i obejmują wykreślenie, w odniesieniu do Ministra Gospodarki, sprawy określania taryf celnych i przeniesienie ich do działu finanse publiczne (art. 12 pkt 3 projektu ustawy), z uwagi na to, że od dnia akcesji Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej za ten fragment funkcjonowania administracji odpowiada faktycznie Minister Finansów.

Proponowane w projekcie zmiany w innych aktach prawnych mają charakter wyłącznie porządkujący i obejmują ustawy:

- z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której zmiana polega na wykreśleniu w art. 2 pkt 4 wyrazów „Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej” w związku ze zniesieniem Komitetu Integracji Europejskiej,
- z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych, w której wskazuje się, zamiast Komitetu Integracji Europejskiej, który zostanie zniesiony, ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, jako organ właściwy do przekazywania środków uzyskanych z Unii Europejskiej lub z innych źródeł na wspieranie eksportu do krajów nienależących do OECD, z przeznaczeniem na finansowanie przedsięwzięć eksportowych podmiotom wskazanym w nowelizowanej ustawie,
- z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów, w której w art. 14c pkt 6 wskazuje się ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej jako organ, z którym Rządowe Centrum Legislacji współpracuje w sprawie harmonizacji prawa polskiego z wymogami prawa Wspólnot Europejskich. Proponowana zmiana jest związana ze zniesieniem Komitetu Integracji Europejskiej,
- z dnia 6 lipca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program dla Odry – 2006”, w której w związku ze zniesieniem Komitetu Integracji Europejskiej w art. 5 w ust. 2 pkt 6

dodano ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, którego przedstawiciel będzie uczestniczył w pracach Komitetu Sterującego, o którym mowa w art. 5 ust. 1 tej ustawy, oraz uchylono z podanego wyżej powodu pkt 3 w art. 5 ust. 2,

– z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej, zmiany której zostały omówione w pkt II.5 uzasadnienia,

– z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, w której, w związku ze zniesieniem Komitetu Integracji Europejskiej, w art. 39 w ust. 4 w pkt 1 lit. d zamiast Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej jako członka Komitetu Monitorującego Plan proponuje się ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja prawna

Projektowana ustawa oddziałuje na organy administracji rządowej – w tym zwłaszcza na Komitet Integracji Europejskiej, Ministra Spraw Zagranicznych oraz pracowników urzędu Komitetu Integracji Europejskiej i Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

2. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy, zgodnie z przepisami o związkach zawodowych i organizacjach pracodawców, został przedstawiony do opinii organizacjom związkowym oraz organizacjom pracodawców, reprezentatywnym w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego. Projekt ustawy o rządowym systemie koordynacji spraw związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej MSZ.

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu państwa oraz sektora publicznego

Wejście w życie projektowanej ustawy nie pociągnie za sobą skutków dla budżetu państwa. Planowane zmiany organizacyjne zostaną przeprowadzone dzięki alokacji środków budżetowych przeznaczonych na finansowanie zadań znoszonego Komitetu Integracji Europejskiej oraz likwidowanego urzędu Komitetu Integracji Europejskiej; przeniesienie odpowiednich limitów i środków na wynagrodzenia nastąpi w ramach budżetu planowanego na 2009 rok.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Zaproponowane w projekcie zmiany regulujące sytuację prawną pracowników likwidowanego urzędu Komitetu Integracji Europejskiej nie wpłyną na rynek pracy.

5. Wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Brak bezpośredniego wpływu.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Brak bezpośredniego wpływu.

7. Wpływ regulacji na funkcjonowanie administracji

Zakłada się, że projektowana ustawa znacznie usprawni funkcjonowanie administracji rządowej, uprości tryb podejmowania decyzji w kluczowych sprawach z zakresu polityki zagranicznej i spraw wynikających z członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej. Proponowany nowy system koordynacji spraw europejskich spowoduje, że gros problemów i spornych stanowisk będzie podlegało rozstrzygnięciu na szczeblu Komitetu, zaś do najwyższego szczebla politycznego (Rady Ministrów) będą docierały wyłącznie najważniejsze z nich. Projektowany system znacznie unowocześni obsługę polityki europejskiej przez polską administrację.

Znacznemu wzmocnieniu ulegnie koordynacyjna rola Ministra Spraw Zagranicznych, który, dysponując – po raz pierwszy – ustawowymi instrumentami koordynacji, będzie mógł efektywnie czuwać nad skuteczną realizacją polityki zagranicznej. W ten sposób zostanie wypełniona istniejąca obecnie luka w przepisach kompetencyjnych, polegająca na nieokreśleniu instrumentów koordynacji polskiej polityki zagranicznej wykonywanej przez Ministra Spraw Zagranicznych.

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

9. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w rozumieniu art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Mikołaj Dowgielewicz

Min.MD/ 244/08/DP:mak

Warszawa, dnia 12 grudnia 2008 r.

Pan Maciej Berck
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o rządowym systemie koordynacji spraw związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-235-08 nowy tekst, BDG-022-340-08/27) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Radosław Sikorski
Minister Spraw Zagranicznych